

REFERAT Teknisk Udvalg d. 08-09-2025

Mødedato Mandag d. 08. september 2025 kl. 16:00

Mødested Udvalgsværelse 398

Indholdsfortegnelse

Referat fra sidste udvalgmøde.....	3
Svar på forslag fra V og RV om budgetsikring af store komplekse kommunale projekter.....	4
Sager på vej.....	6
Forvaltningen orienterer.....	7
Eventuelt.....	8

Punkt 1: Referat fra sidste udvalgs møde

EMN-2025-009713

Beslutninger

Ingen bemærkninger.

Bilag

Referat fra møde i Teknisk Udvalg den 3. september 2025

Punkt 2: Svar på forslag fra V og RV om budgetsikring af store komplekse kommunale projekter

EMN-2025-001151

Beslutninger

Et flertal i udvalget kunne tiltræde indstillingen i overensstemmelse med Magistratens anbefaling. Jesper Kjeldsen, Steffen Wich, Liv Gro Jensen og Solveig Munk kunne tiltræde indstillingen. Gert Bjerregaard, Metin Lindved Aydin og Jakob Søgaard Clausen kunne ikke tiltræde indstillingen.

BESLUTNINGSFORSLAG FRA V OG RV

Forslag

Der udarbejdes forslag til en generel model for anvendelsen af uafhængigt tilsyn ved større anlægsprojekter. Hvornår der evt. skal anvendes uafhængigt tilsyn kan blandt andet afhænge af økonomi, tidsramme for projektet, kompleksitet af projektet, kommunens egne erfaringer med typen af projekter osv.

Kultur og Borgerservice, Teknik og Miljø udarbejder med inddragelse af borgermesterens afdeling desuden et forslag til, hvordan et uafhængigt tilsyn konkret kan organiseres for hele Kongelunden, udover den tredjeparts-rådgiver der allerede er tilknyttet nyt Aarhus Stadion.

Motivation

Store kommunale projekter, har i flere tilfælde overskredet de oprindelige budgetter, hvilket skaber økonomisk pres og kan føre til tillidstab hos borgere og samarbejdspartnere. Det gælder fx i sagen om Aarhus nye stadion, anlæg af letbanen og nu også anlæg af Atletikstadion og Sportens Hus samt andre byggeprojekter. Hvis man ikke begrænser omfanget af budgetoverskridelser eller som minimum validerer prisestimer, kan dette føre til dårlige og uoplyste beslutninger om store projekter.

De underliggende årsager til at projekter overskrider deres budgetter og tidsplaner kan blandt andet være:

1. Optimismebias
2. Strategisk misrepræsentation
3. Manglende due diligence ift. udførelsen af estimer (bl.a. 'estimer' udført på baggrund af ekspertvurderinger mv.)

For at modvirke overskridelser foreslås det, at der fremadrettet i forbindelse med større og forventeligt vanskelige projekter indeholdes økonomi i projekt- og anlægsøkonomien til ekstern rådgivning, der baseret på historiske og robuste data. Derved sikres et stærkt empirisk grundlag ved budgetlægning som reducerer usikkerheder inden projekter igangsættes på et for spinkelt grundlag og med risiko for ødelæggende overraskelser.

Ved hovedparten af de større anlægsbyggerier er der i dag allerede tilknyttet en bygherrerådgiver, som understøtter Aarhus Kommune i forhold til entreprenøren. I mange tilfælde er dette tilstrækkeligt til at sikre budgetoverholdelse, da Aarhus Kommune og Aarhus Ejendomme ligeledes har erfaring med at gennemføre mere almindelige kommunale byggerier som skoler, dagtilbud, plejeboliger, botilbud, veje mv.

Ved de helt store byggerier som stadion, letbane osv. kan der være behov for yderligere ekstern hjælp og støtte. Disse byggerier er præget af stor kompleksitet og det er ofte typer af anlægsprojekter, hvor Aarhus Kommune som byggeherre ikke har erfaringer med den type anlægsprojekter. Disse projekter er også typisk gentegnet ved en anden organisering. For disse projekter vil der ofte være en politisk styregruppe/bestyrelse eller lignende.

For disse helt særlige projekter foreslås det, at den sædvanlige byggeherrerådgiver suppleres med en rådgiver, som står for et mere uafhængigt kvalitetstilsyn. Rådgiveren skal vurdere projektet og sammenspillet mellem byggeherre, bygherrerådgiver og entreprenør/leverandører. Det uafhængige kvalitetstilsyn ved de helt store og særlige projekter skal løbende af følge projektet og ikke mindst risici i projektet. Og i forlængelse heraf komme med vurderer af, hvorvidt de risici der er identificeret, også er tilstrækkeligt indarbejdet i økonomi og tidsplan for projektet. I løbet af projektet kan der som i dag indsættes milepæle. Ved hver milepæl eller skift i fase skal det uafhængige kvalitetstilsyn gennemgå projektet og de næste faser i byggeriet. Er budgettet stadig realistisk, er der afsat reserver til uforudsete udgifter osv. Den uafhængige rådgiver kan også se på kvaliteten af den del af byggeriet, der allerede er gennemført.

Konkret foreslås det, at et uafhængigt tilsyn nedsættes for store komplekse byggerier i Aarhus Kommune. Det uafhængige tilsyn skal hjælpe og understøtte relevante styregrupper med implementeringen af beslutningerne.

Five Case modellen

Forslaget ovenfor er blandt andet inspireret af "Five Case Modellen", der især er udbredt i Storbritannien til at sikre en informeret og effektiv ressourceanvendelse i den offentlige forvaltning, med afsæt i 5 perspektiver, henholdsvis Strategisk case (formål og strategisk relevans), Økonomisk case (cost-benefit og værdi), Kommerciel case (indkøb og leverandørkapacitet), Finansiell case (budget og finansiering) og Ledelsesmæssig case (governance og projektstyring).

Sagsforløb

Udvalg: Aarhus Byråd

Dato: 05-02-2025

Punktnummer: 13

Fremsendes til Magistratsafdelingen for Teknik og Miljø med henblik på udarbejdelse af en indstilling, jf. byrådets vedtagelse i mødet den 5. februar 2025 om magistratsbehandling af forslaget.

Sagen bedes tilbagesendt byrådet via Magistraten.

Udvalg: Magistraten

Dato: 13-05-2025

Punktnummer: 2

Fremsendes til Aarhus Byråd med bemærkning, at Magistraten i mødet den 13. maj 2025 anbefaler, at byrådet tiltræder Magistratsafdelingen for Teknik og Miljø's indstilling af 2. maj 2025.

Venstre og Radikale Venstre henholder sig til det oprindelige forslag.

Liberal Alliance tog forbehold.

Udvalg: Aarhus Byråd

Dato: 28-05-2025

Punktnummer: 7

Fremsendes til Teknisk Udvalg til behandling i henhold til beslutning i byrådets møde den 28. maj 2025.

Bilag

Indstilling

Bilag 1: Beslutningsforslag

Bilag 2: Retningslinjer for styring og budgettering af store anlægsprojekter i Teknik og Miljø

Byrådsdebat 05.02.2025

Byrådsdebat 28.05.2025

Udvalgserklæring

Notat MTM 04.09.2025 (påført 05.09.2025)

Punkt 3: Sager på vej

EMN-2025-009713

Beslutninger

Udvalget drøftede og stillede spørgsmål til den udsendte oversigt over sager på vej.

Bilag

Forklæde (påført 05.09.2025)

Bilag 1: Oversigt over sager på vej til politisk behandling (påført 05.09.2025)

Punkt 4: Forvaltningen orienterer

EMN-2025-009713

Beslutninger

Forvaltningen orienterede om det gennemførte vejprojekt i Vestergade, herunder om baggrunden for den valgte løsning, og hvilke tiltag der iværksættes for at monitorere situationen. Herefter besvarede forvaltningen udvalgets spørgsmål.

Punkt 5: Eventuelt

EMN-2025-009713

Beslutninger

Intet.